

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФІЗИКИ при вступі на
навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної
середньої освіти галузі знань 12 «Інформаційна технології»
за спеціальністю 122. Комп'ютерні науки**

Ірпінь - 2018

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФІЗИКИ	4
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИКА»	7
ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФІЗИКИ.....	14

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного екзамену з фізики при вступі на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти галузі знань 12 «Інформаційна технології» розроблена відповідно до державної програми для загальноосвітніх навчальних закладів з «Фізики».

Метою вступного екзамену є: оцінити знання загальних понять фізики, здатність застосовувати її законів вступників, яких вони набули під час навчання для отримання основі повної загальної середньої освіти з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім рівнем магістр галузі знань 12 «Інформаційні технології» за спеціальністю 122. «Комп'ютерні науки».

Головним завданням додаткового вступного випробування є: оцінка знань та вмінь учасників, а саме:

- засвоєння фундаментальних понять і методів фізики.

Програма вступного екзамену складається з пояснювальної записки, змісту додаткових вступних випробувань в розрізі навчальних дисциплін та критеріїв оцінювання додаткового вступного випробування.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФІЗИКИ

Тема 1. Кінематика

Кінематика точки. Відносність руху. Система відліку. Траєкторія, переміщення, шлях. Криволінійний рух. Швидкість і прискорення. Кінематика руху по колу.

Тема 2. Динаміка

Класична механіка. Закон інерції. Принцип відносності. Динаміка матеріальної точки та системи точок. Маса. Другий закон Ньютона. Доцентрова і відцентрова сили.

Тема 3. Закони збереження

Закон збереження кількості руху. Робота і енергія. Потенціальні сили. Кінетична і потенціальна енергія. Закон збереження і перетворення енергії в механіці. Рух твердого тіла. Механіка рідин і газів. Рівняння Бернуллі.

Тема 4. Термодинаміка

Стан речовини. Абсолютна температура. Закон Авогадро. Молекулярно-кінетична теорія. Основне рівняння кінетичної теорії газів. Середня кінетична енергія одноатомних молекул і її зв'язок з температурою. Робота термодинамічної системи. Енергія, робота і теплота. Перший закон термодинаміки. Закон рівнорозподілу енергії за ступенями вільності. Адіабатичний процес. Другий закон термодинаміки. Цикл Карно. Ентропія.

Тема 5. Ідеальний газ. Статистичні розподіли

Закони Бойля-Маріотта, Гей-Люссака, Шарля. Рівняння Менделєєва-Клапейрона. Розподіл молекул за швидкостями (розподіл Максвелла). Розподіл Больцмана. Барометрична формула. Середнє число зіткнень і середня довжина вільного пробігу молекул.

Тема 6. Реальний газ. Фазові рівноваги

Реальні гази. Сили взаємодії між молекулами. Рівняння стану реального газу Ван дер Ваальса. Фазові рівноваги.

Тема 7. Статичне електричне поле.

Електричне поле. Взаємодія зарядів. Закон Кулона. Напруженість електричного поля. Лінії напруженості. Робота при переміщенні заряду в електричному полі. Різниця потенціалів і потенціал. Потенціал поля точкового заряду. Провідники в електричному полі. Умови рівноваги зарядів на провідниках. Електроємність.

Тема 8. Електричний струм

Постійний електричний струм. Сила струму і густина струму. Закон Ома. Залежність питомого опору від температури. Надпровідність. Розгалужені

електричні кола. Правила Кірхгофа. Робота і потужність в колі постійного струму. Закон Джоуля-Ленца. Електропровідність електролітів. Закони Фарадея.

Тема 9. Статичне магнітне поле

Взаємодія елементів струму. Індукція магнітного поля. Закон Біо-Савара-Лапласа. Принцип суперпозиції. Магнітне поле прямого струму, колового струму та соленоїда. Дія магнітного поля на провідник із струмом. Закон Ампера. Дія електричного і магнітного полів на рухомий електричний заряд. Сила Лоренца.

Тема 10. Електромагнітні коливання

Електромагнітні коливання. Коливальний контур. Формула Томсона. Вимушені коливання. Резонанс. Застосування коливального контуру.

Тема 11. Динамічне електромагнітне поле

Електромагнітна індукція. Закон електромагнітної індукції Фарадея. Правило Ленца і його зв'язок із законом збереження енергії. Самоіндукція. Індуктивність.

Тема 12. Рівняння Максвелла

Електромагнітна теорія світла. Рівняння Максвелла. Диференціальна форма рівнянь Максвелла. Інтегральна форма рівнянь Максвелла.

Тема 13. Механічні й електромагнітні коливання

Кінематика коливань. Гармонічні коливання. Амплітуда, частота, період і фаза коливань. Зміщення, швидкість і прискорення при гармонічному русі. Динаміка коливань. Другий закон динаміки для тіла, що здійснює гармонічні коливання. Математичний і фізичний маятники. Електричні коливання.

Тема 14. Механічні й електромагнітні хвилі

Електромагнітні хвилі. Основні положення теорії Максвелла. Вільні електромагнітні хвилі. Властивості електромагнітних хвиль. Шкала електромагнітних хвиль.

Тема 15. Оптика

Основні поняття фотометрії. Закони відбивання та заломлення світла. Дисперсія світла. Інтерференція світла. Дифракція світла. Поляризація світла. Теплове випромінювання. Закон Кірхгофа. Закони випромінювання абсолютно чорного тіла. Формула Планка. Закони фотоэффекту.

Тема 16. Основні принципи квантової фізики

Будова атома. Модель атома Резерфорда. Постулати Бора. Теорія атома водню по Бору і пояснення спектральних закономірностей. Квантові числа. Теорія Бора-Зоммерфельда. Хвильові властивості частинок. Формула де Бройля. Рівняння Шредінгера. Співвідношення невизначеностей.

Тема 17. Квантова теорія атомів

Будова і властивості ядра. Основні методи спостереження елементарних частинок. Склад ядра. Енергія зв'язку частинок в ядрі. Зв'язок між масою і енергією. Природна радіоактивність. Закон радіоактивного розпаду. Основні властивості елементарних частинок. Класифікація частинок.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИКА»

Базова

1. Венгреневич Р.Д., Стасик М.О. Курс фізики. Чернівці: Рута, 2015.
2. Лумпієва Т.П., Русакова Н.М, Волков О.Ф. Практикум з фізики. Розв'язання задач. Донецьк: ДВНЗ «ДонНТУ», 2014.
3. Палехін В.П. Фізика. Харків: ХНУ ім. В.Н Каразіна, 2012.

Допоміжна

4. Иродов И.Е. Задачи по общей физике. - Москва: Наука, 1987 або СПб.: Лань 2001.
5. Беликов Б.С. Решение задач по физике. - Москва: Вища школа, 1986.
6. Загальна фізика. Квантова фізика: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт для студентів денної форми навчання факультету інформатики та обчислювальної техніки / Уклад.: В.П. Бригінець, О.О. Гусева, І.В. Лінчевський, Н.О. Якуніна. - Київ: НТУУ «КПІ», 2009.- 60 с.
7. Кучерук І.М. та ін. Загальний курс фізики: Навч. посібник для студентів вищих техн. і пед. Закладів освіти / І.М. Кучерук, І.Т. Горбачук, П.П. Луцик; За ред. І.М. Кучерука.-Київ: Техніка, 1999.
8. Чолпан П.П. Фізика. Москва: Вища школа. 2003.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ
ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ
для проведення вступного екзамену з фізики
для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на основі повної загальної середньої освіти
галузі знань 12 «Інформаційні технології»
за спеціальністю: 122. «Комп'ютерні науки»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 16

№ питання										0
Пр. відповідь										
№ питання	1	2	3	4	5	6	7	8	8	0
Пр. відповідь										

1. Ескалатор в метро піднімається зі швидкістю 2,5 м/с. Чи може людина, що знаходиться на ньому, бути в стані спокою в системі відліку, пов'язаною з Землею?

- a) може, якщо стоїть на ескалаторі;
- b) може, якщо рухається по ескалатору вгору зі швидкістю 2,5 м/с щодо ескалатора;
- c) може, якщо рухається по ескалатору вниз зі швидкістю 2,5 м/с щодо ескалатора;
- d) не може за будь-яких умов.

2. Першу половину шляху s тіло пройшло зі швидкістю $v_1 = 4$ км/год, другу – зі швидкістю $v_2 = 6$ км/год. Яка середня швидкість v тіла протягом усього шляху.

- a) 4 км/год;
- b) 4,8 км/год;
- c) 5 км/год;
- d) 6 км/год.

3. Ціна поділки мірного циліндра, зображеного на малюнку, дорівнює 5 мл. Визначте обсяг рідини в циліндрі.

- a) 10 мл;
- b) 20 мл;
- c) 100 мл;
- d) 200 мл.

4. Під дією постійної сили 6 Н швидкість руху тіла протягом 2 с збільшилася від нуля до 8 м/с. Визначте масу тіла.

- a) 24 кг;
- b) 67 кг;
- c) 5 кг;
- d) 67 кг.

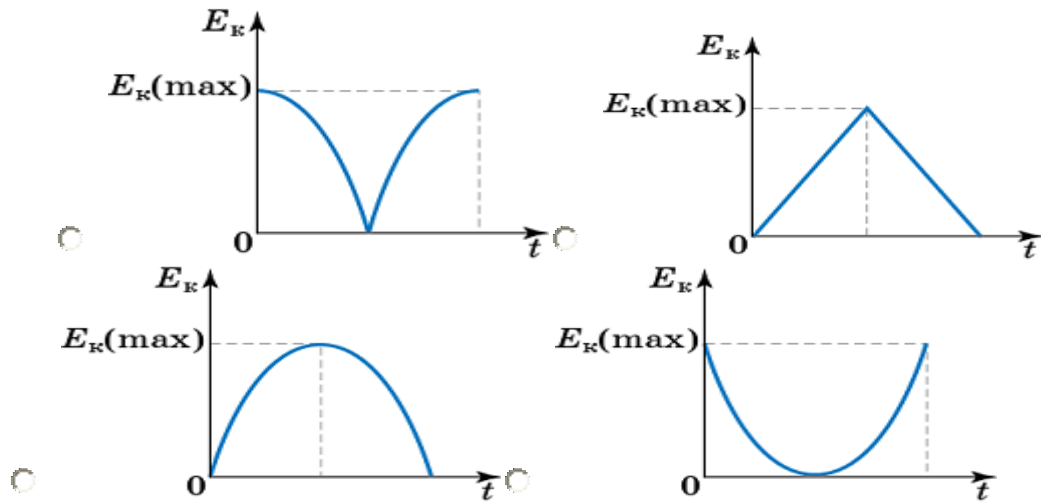
5. Яку роботу слід виконати, щоб заставити тіло масою $m = 2$ кг, що рухається, зупинитися при початковій швидкості $v_0 = 8$ м/с?

- a) 64 Дж;
- b) 128 Дж;
- c) 32 Дж;
- d) 16 Дж.

6. Яку кількість молекул n містить 10 грам водяної пари?

- a) $3,3 \cdot 10^{23}$;
- b) $6,02 \cdot 10^{23}$;
- c) $1,2 \cdot 10^{24}$;
- d) $3,01 \cdot 10^{23}$.

7. Тіло кинули вертикально вгору. Який з наведених графіків відображає залежність кінетичної енергії E_k тіла від часу t ? Опір повітря не враховуйте.

8. Площа меншого поршня гідравлічного преса дорівнює 3 см^2 , а площа більшого поршня дорівнює 600 см^2 . Визначте швидкість підняття більшої поршня, якщо менший опускається зі швидкістю $0,4 \text{ м/с}$.

- a) $0,045 \text{ м/с}$;
- b) $0,008 \text{ м/с}$;
- c) $0,002 \text{ м/с}$;
- d) $0,072 \text{ м/с}$.

9. Щоб отримати воду, температура якої $40 \text{ }^\circ\text{C}$, змішують воду масою m_1 , при температурі $80 \text{ }^\circ\text{C}$, і воду масою m_2 , температура якої $20 \text{ }^\circ\text{C}$. Розрахуйте відношення мас m_2/m_1 . Втратами теплоти знехтуйте.

- a) $0,5$;
- b) 1 ;
- c) 2 ;
- d) 4 .

10. На малюнку (p – тиск, V – об'єм) точки 1-4 відповідають різним станам ідеального газу незмінною маси. Яка точка відповідає стану газу з найменшою температурою?

- a) точка **1**;
- b) точка **2**;
- c) точка **3**;
- d) точка **4**.

11. Температура нагрівача ідеальної теплової машини дорівнює $477 \text{ }^\circ\text{C}$, а температура холодильника дорівнює $7 \text{ }^\circ\text{C}$. Визначте, яку кількість теплоти повинен передати нагрівач робочому тілу, щоб машина виконала корисну роботу, що дорівнює $9,4 \text{ кДж}$.

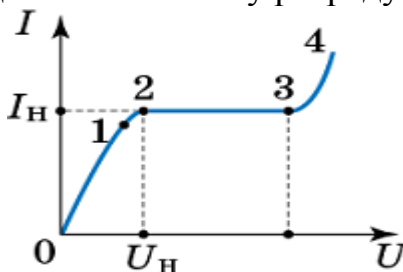
- a) $5,6 \text{ кДж}$;
- b) 15 кДж ;
- c) $9,5 \text{ кДж}$;
- d) $7,5 \text{ кДж}$.

12. Електроємність провідника залежить від
- розмірів і форми провідника, електричних властивостей середовища;
  - матеріалу, форми і розмірів пустот всередині провідника;
  - потенціалу провідника, форми і розмірів пустот всередині провідника;
  - заряду провідника, форми і розмірів пустот всередині провідника.

13. Визначте силу струму в провіднику, якщо кожен хвилину його перетин перетинає $3 \cdot 10^{21}$ електронів. Вважайте, що елементарний електричний заряд дорівнює $1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл.

- 1,2 А;
- 3 А;
- 8 А;
- 12 А.

14. На малюнку наведено графік вольт-амперної характеристики газового розряду. Яка її ділянка відповідає самостійному розряду?

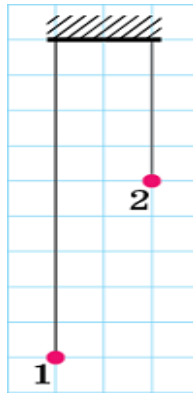

- 0→1;
- 1→2;
- 2→3;
- 3→4.

15. Через який час від початку руху точка, що здійснює гармонічні коливання з періодом $T = 0,05$ с і початковою фазою $\varphi_0 = \pi/4$, зміститься на половину амплітуди від положення рівноваги.

- $t = T$;
- $t = T/3$;
- $t = T/2$;
- $t = T/4$.

16. На малюнку схематично зображено математичні маятники 1 і 2. Період вільних коливань математичного маятника 1 дорівнює 1,20 с. Визначте період малих вільних коливань математичного маятника 2.

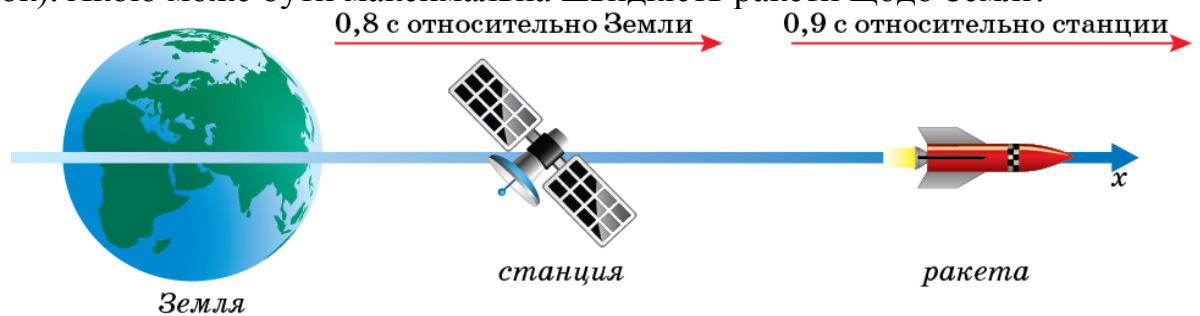

- a) 0,80 с;
- b) 0,64 с;
- c) 0,50 с;
- d) 0,24 с.

17. Когерентне випромінювання лазера з довжиною хвилі 600 нм розділили на два пучки, які пропустили через різні оптичні системи. Після цього обидва пучка потрапили в одну точку на екрані. Із запропонованих варіантів відповіді виберіть ту оптичну різницю ходу двох пучків, при якій освітленість цієї точки екрану буде мінімальною.

- a) 400 нм;
- b) 600 нм;
- c) 1200 нм;
- d) 1500 нм.

18. У фантастичному творі описана ракета, яка стартує з космічної станції. Двигун повідомляє їй швидкість 0,9с щодо станції (с – швидкість світла у вакуумі). Станція рухається зі швидкістю 0,8с щодо Землі (див. схематичний малюнок). Якою може бути максимальна швидкість ракети щодо Землі?

- a) 1,7с;
- b) 0,99с;
- c) 0,85с;
- d) 0,1с.

19. Установіть відповідність між рівнянням ядерної реакції $X \rightarrow {}^{12}_6\text{C} + 01e + 00\nu_e$ і нуклідом азоту (a-d), який бере участь в цій реакції.

- a) ${}^{12}_7\text{N}$
- b) ${}^{13}_7\text{N}$
- c) ${}^{14}_7\text{N}$

- d) $^{16}_7N$
- e) $^{17}_7N$

20. Установіть відповідність між рівнянням ядерної реакції $X \rightarrow ^{12}_6C + ^{11}_1H$ і нуклідом азоту (a-d), який бере участь в цій реакції.

- a. $^{12}_7N$
- b. $^{13}_7N$
- c. $^{14}_7N$
- d. $^{16}_7N$
- e. $^{17}_7N$

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФІЗИКИ

Вступний екзамен з фізики проводиться у строки та згідно з Правилами прийому до Університету державної фіскальної служби України в 2018 році.

Проведення вступного екзамену з фізики дає можливість оцінити знання загальних понять фізики, здатність застосовувати її закони та засвоєння фундаментальних понять і методів фізики.

Форма проведення – тестові завдання.

Кількість тестових завдань в екзаменаційному білеті – 20.

Кожне тестове завдання передбачає один правильний варіант відповіді.

Правильна відповідь за одне тестове завдання – 10 балів.

Тривалість вступного випробування – 2 астрономічні години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати вступник за результатами фахового вступного випробування становить – 200 балів (правильна відповідь на один тест – 10 балів).

Шкала переведення кількості балів, отриманих за результатами вступного екзамену

Кількість вірно виконаних тестових завдань	Кількість балів, отриманих за результатами вступного екзамену
1	10
2	20
3	30
4	40
5	50
6	60
7	70
8	80
9	90
10	100
11	110
12	120
13	130
14	140
15	150
16	160
17	170
18	180
19	190
20	200